

Kosmosetegevuse seadus

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Seaduse reguleerimisala ja eesmärk

(1) Käesoleva seadusega reguleeritakse:

- 1) kosmosetegevuse aluseid;
- 2) pädeva asutuse tegevuse aluseid;
- 3) nõudeid kosmoseobjekti käitajale ja omanikule;
- 4) kosmosetegevusloa menetlust;
- 5) kosmosetegevuse alustamist;
- 6) kosmoseobjekti registreerimist;
- 7) kosmoseobjekti omandi ja kosmosetegevuse üleandmist;
- 8) kosmosetegevuse lõpetamist;
- 9) riigi tagasinõudeõigust käitaja vastu;
- 10) kosmosetegevuse üle järelevalve tegemist ja vastutust käesoleva seaduse rikkumise eest.

(2) Käesolev seadus reguleerib kosmosetegevuse ohutut ja keskkonnasäästlikku teostamist eesmärgiga soodustada majanduse, teaduse ja tehnoloogia jätkusuutlikku arengut.

§ 2. Seaduse kohaldamisala

(1) Käesolevat seadust kohaldatakse Eesti Vabariigi territooriumil toimuvale kosmosetegevusele.

(2) Käesolevat seadust kohaldatakse väljaspool Eesti Vabariigi territooriumi toimuvale kosmosetegevusele, kui esineb vähemalt üks järgmistest tingimustest:

- 1) see toimub Eestis registreeritud vee- või õhusõiduki pardal;
- 2) seda teeb Eesti kodanik või Eestis asutatud juriidiline isik;
- 3) seda teeb isik, kes elab Eestis pikaajalise elaniku elamisloa või alalise elamisõiguse või tähtajalise elamisloa või elamisõiguse alusel.

(3) Käesolevat seadust kohaldatakse riigiasutuse kosmosetegevusele või kosmoseobjektile niivõrd, kuivõrd muus seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(4) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(5) Käesolevas seaduses reguleeritud ettevõtja majandustegevuse alustamisele, teostamisele ja lõppemisele kohaldatakse majandustegevuse seadustiku üldosa seadust, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(6) Käesolevas seaduses ettenähtud kosmosetegevuse keskkonnasäästlikkuse tagamisele kohaldatakse keskkonnaseadustiku üldosa seadust, võttes arvesse käesolevast seadusest tulenevaid erisusi.

(7) Käesolevas seaduses reguleeritud kosmoseobjektile kohaldatakse toote nõuetele vastavuse seadust, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 3. Pädeva asutuse ülesanded

Kosmosetegevuse valdkonnas on pädev asutus Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (edaspidi *pädev asutus*), kes:

- 1) otsustab käesolevas seaduses sätestatud lubade andmisega seonduvat;
- 2) annab käesolevas seaduses sätestatud kooskõlastusi;
- 3) on kosmoseobjektide registri vastutav töötleja, registreerib ja tagab registriandmete kaitse, säilimise ning arhiveerimise;
- 4) kontrollib kosmosetegevuse ja kosmoseobjekti üleandmisega ja lõpetamisega seonduvat;
- 5) teeb järelevalvet käesolevas seaduses sätestatud nõuete täitmise üle;
- 6) korraldab Maa orbiidile või sellest kaugemale lennutatud kosmoseobjektide kohta teabe kogumist ja edastamist Välisministeeriumile;
- 7) täidab muid käesolevast seadusest tulenevaid ülesandeid.

§ 4. Terminid

(1) Kosmosetegevus käesoleva seaduse tähenduses on kosmoseobjekti lennutamine Maa orbiidile või sellest kaugemale, kosmoseobjekti käitamine kosmoses või Maa peal, kosmoseobjekti juhtimine, kosmoseobjekti tegevuse lõpetamine ja Maale tagasitoomine, eelnimetatuga seotud tegevused ning kosmoseprügi vältimine, vähendamine ja kõrvaldamine Maa orbiidil või sellest kaugemal.

(2) Kosmoseobjekt käesoleva seaduse tähenduses on objekt, mis on lennutatud või mida plaanitakse lennutada Maa orbiidile või sellest kaugemale, ja sellise objekti füüsilised alamsüsteemid või last.

(3) Käitaja käesoleva seaduse tähenduses on isik, kes tegeleb kosmosetegevusega kosmosetegevusloa alusel.

(4) Kosmoseobjekti omanik käesoleva seaduse tähenduses on isik, kellele kuulub kosmoseobjekt.

(5) Kosmoseprügi on Eestis registreeritud kosmoseobjekt, selle osa või muu seade, mis jääb kosmosesse kosmosetegevuse tulemusena, samuti Maale kosmosetegevuse tagajärjel kontrollimatult naasev kosmoseobjekti osa.

2. peatükk

Kosmosetegevuse põhimõtted

§ 5. Ohutuse põhimõte

(1) Kosmosetegevus ja kosmoseobjekt peavad olema ohutud. Kosmosetegevus ja kosmoseobjekt on ohutud, kui see ei põhjusta ohtu inimesele, varale, keskkonnale, avalikule korrale, riigikaitseobjektile ega riigi julgeolekule.

(2) Kosmosetegevuses rakendab käitaja vajalikke abinõusid ohu ennetamiseks, väljaselgitamiseks, tõrjumiseks ning võimalike kahjude kõrvaldamiseks.

§ 6. Keskkonnasäästlikkuse põhimõte

Kosmosetegevuses välditakse kosmoseprügi teket ja ebasoodsaid keskkonnamõjusid maa- ja veepinnal, atmosfääris, orbiidil, kosmoses ja taevakehadel või leevendatakse ebasoodsaid mõjusid heastamise või muu hüvitamise teel.

3. peatükk

Käitajale ja kosmoseobjekti omanikule esitatavad nõuded

1. jagu

Käitaja

§ 7. Käitaja peamine tegevuskoht

(1) Käitaja peamine tegevuskoht peab olema Eestis.

(2) Käesolevas seaduses mõistetakse peamise tegevuskohana käitaja kosmosetegevuse ja finantstegevuse peamist kohta.

§ 8. Käitaja kvalifikatsioon

Käitaja peab omama kosmosetegevusele omaste riskide laadile, ulatusele ja keerukusele vastavat haridust, kvalifikatsiooni ja töökogemust (edaspidi *kvalifikatsioon*).

§ 9. Sisekontrolli kohustus

(1) Käitaja rakendab sisekontrolli süsteemi, milleks on asjakohaste tehniliste, organisatsiooniliste ja õiguslike meetmete kogum, et tagada kosmosetegevuses käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud põhimõtete järjepidev järgimine ja kosmosetegevust reguleerivate õigusaktide nõuetele vastavus.

(2) Käitaja sisekontrolli süsteemi andmed dokumenteeritakse või need peavad olema muul viisil tõendatavad.

(3) Käitaja sisekontrolli süsteemi andmeid säilitatakse kümme aastat pärast kosmosetegevuse lõpetamist.

§ 10. Käitaja sise-eeskirjad

(1) Käitaja kehtestab, rakendab ja säilitab korrad, süsteemid ja meetmed (edaspidi koos *sise-eeskirjad*), mis tagavad kosmosetegevust reguleerivate õigusaktide ja kosmosetegevusloa tingimuste täitmise.

(2) Sise-eeskirjades määratakse kindlaks:

1) käitaja organisatsiooniline ülesehitus ja sisemine juhtimiskord ning arusaadav ja järjepidev vastutuse jaotus;

- 2) kosmosetegevusega ja kosmoseobjektiga seotud riskide tuvastamise, juhtimise, kontrollimise ja nendest teavitamise süsteem;
- 3) käitaja ja kosmosetegevust reguleerivatest õigusaktidest tuleneva teavitamiskohustuse täitmise kord;
- 4) rakendatavate võrgu- ja infosüsteemide ning muude tehniliste vahendite kirjeldus ja kohaldatavad turvameetmed;
- 5) kosmosetegevuses võtmekohtadel olevate isikute nimed, töö- või ametiülesanded, alluvussuhted ning senist haridus-, töö- ja teenistuskäiku tõendavad dokumendid.

(3) Füüsilisest isikust käitaja määrab sise-eeskirjades kindlaks käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 2–5 toodu.

(4) Sise-eeskirjad peavad olema piisavad ja proportsionaalsed kosmosetegevuse laadi, ulatuse ja keerukusega ning üheselt mõistetavad.

(5) Valdkonna eest vastutav minister võib kehtestada määrusega täpsemad nõuded sise-eeskirjadele.

§ 11. Teavitamiskohustus

(1) Käitaja teavitab pädevat asutust kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis viivitamata, aga 24 tunni jooksul alates vastavast asjaolust teadasaamisest või hetkest, kui ta pidi sellest teada saama, järgmisest:

- 1) õnnetus või muu intsident, mis tuleneb kosmosetegevusest või selleks ettevalmistavast toimingust ja millel on oluline mõju käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud põhimõtete järgimisele;
- 2) kosmosetegevusloaga lubatud kosmosetegevusele või registreeritud kosmoseobjektile mitteomane orbiidimuudatus;
- 3) käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud põhimõtete järgimist ohustav intsident.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teavitamiskohustus täidetakse hiljem kui 24 tundi pärast teadasaamist, esitatakse teates põhjendus tähtaja järgimata jätmise kohta.

(3) Juriidilisest isikust käitaja teavitab pädevat asutust:

- 1) juhtorgani liikme vahetusest 30 kalendripäeva jooksul pärast juriidilise isiku pädeva organi poolt otsuse vastuvõtmist, esitades iga uue juhtorgani liikme kohta käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punktides 1–3 ja § 16 lõike 1 punktis 1 nimetatud andmed ja dokumendid;
- 2) väärtpaberituru seaduse § 9 tähenduses olulise osaluse võõrandamisest kosmoseobjekti käitaja äriühingus 30 kalendripäeva jooksul pärast osaluse võõrandamist, esitades käesoleva seaduse § 16 lõike 1 punktis 3 sätestatud andmed ja dokumendid;
- 3) mittetulundusühingust käitaja uuest liikmest 30 kalendripäeva jooksul pärast mittetulundusühingu liikmeks vastuvõtmist, esitades käesoleva seaduse § 16 lõikes 2 nimetatud andmed ja dokumendid;
- 4) sihtasutusest käitaja uuest soodustatud isikust 30 kalendripäeva jooksul pärast sihtasutuse soodustatud isiku määramist, esitades käesoleva seaduse § 16 lõikes 3 nimetatud andmed ja dokumendid.

(4) Juriidilisest isikust kosmoseobjekti omanik teavitab pädevat asutust:

- 1) juhtorgani liikme vahetusest 30 kalendripäeva jooksul pärast juriidilise isiku pädeva organi poolt otsuse vastuvõtmist, esitades iga uue juhtorgani liikme kohta käesoleva seaduse § 12 lõike

- 4 punktides 2–4 nimetatud usaldusväärst vältivate asjaolude mitteesinemist kinnitavad andmed ja dokumendid ning käesoleva seaduse § 16 lõike 1 punktis 1 nimetatud andmed;
- 2) väärtpaperituru seaduse § 9 tähenduses olulise osaluse võõrandamisest kosmoseobjekti omaniku äriühingus 30 kalendripäeva jooksul pärast osaluse võõrandamist, esitades käesoleva seaduse § 16 lõike 1 punktis 3 sätestatud andmed ja dokumendid;
- 3) mittetulundusühingust kosmoseobjekti omaniku uuest liikmest 30 kalendripäeva jooksul pärast mittetulundusühingu liikmeks vastuvõtmist, esitades käesoleva seaduse § 16 lõikes 2 nimetatud andmed ja dokumendid;
- 4) sihtasutusest kosmoseobjekti omaniku uuest soodustatud isikust 30 kalendripäeva jooksul pärast sihtasutuse soodustatud isiku määramist, esitades käesoleva seaduse § 16 lõikes 3 nimetatud andmed ja dokumendid.

2. jagu

Usaldusvääruse nõue

§ 12. Usaldusväärsus

(1) Käitaja ja kosmoseobjekti omanik peab olema usaldusväärne.

(2) Käitaja usaldusvääruse hindamisel arvestatakse käesoleva paragrahvi lõike 4 nimetatud asjaolusid. Juriidilisest isikust käitaja usaldusvääruse hindamisel hinnatakse käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 1 nimetatud asjaolude mitteesinemist käesoleva seaduse § 16 lõike 1 punktis 1 nimetatud juhtorgani liikmete osas ning käesoleva paragrahvi lõike 4 punktides 2–6 nimetatud asjaolude mitteesinemist hinnatakse käesoleva seaduse § 16 lõike 1 punktis 1 nimetatud juhtorgani liikmete, § 16 lõike 1 punktis 3 nimetatud osanike või aktsionäride, § 16 lõikes 2 nimetatud liikmete ja § 16 lõikes 3 nimetatud soodustatud isikute osas.

(3) Kosmoseobjekti omaniku usaldusvääruse hindamisel arvestatakse käesoleva paragrahvi lõike 4 punktides 2–6 nimetatud asjaolusid. Juriidilisest isikust kosmoseobjekti omaniku usaldusvääruse hindamisel hinnatakse käesoleva paragrahvi lõike 4 punktides 2–6 nimetatud asjaolude mitteesinemist käesoleva seaduse § 16 lõike 1 punktis 1 nimetatud juhtorgani liikmete, § 16 lõike 1 punktis 3 nimetatud osanike või aktsionäride, § 16 lõikes 2 nimetatud liikmete ja § 16 lõikes 3 nimetatud soodustatud isikute osas.

(4) Isik ei ole usaldusväärne, kui:

- 1) isiku senise tegevuse, töökogemuse või maine põhjal on alust kahelda tema usaldusvääruses ja isik ei esita kahtlust ümberlukkavaid tõendeid;
- 2) isikut on karistatud esimese astme kuriteo või tema päritoluriigi õiguse kohaselt võrdväärse raskusastmega kuriteo eest ja isiku vastavad karistusandmed ei ole karistusregistri seaduse kohaselt karistusregistrist või tema päritoluriigi õiguse kohaselt tema päritoluriigi vastavast registrist kustutatud;
- 3) isikut on karistatud majandusalase, ametialase, varavastase või avaliku usalduse vastase süüteo või terrorikuriteo või selle toimepanemisele suunatud tegevuse rahastamise või toetamise või tema päritoluriigi õiguse kohaselt võrdväärse kuriteo eest ning tema vastavad karistusandmed ei ole karistusregistri seaduse kohaselt karistusregistrist või isiku päritoluriigi õiguse kohaselt tema päritoluriigi vastavast registrist kustutatud;
- 4) kohus on isiku suhtes kohaldanud tegutsemiskeeldu või ettevõtluskeeldu karistusseadustiku §-de 49 või 49¹ alusel, samuti kui isiku suhtes on kohaldatud seaduses või kohtulahendis ettenähtud ärikeeldu või teataval erialal või ametikohal töötamise keeldu või isiku suhtes on võrdväärset keeldu rakendatud tema päritoluriigi õiguse kohaselt või teda on karistatud sellise

keelu rikkumise eest ja isiku vastavad karistusandmed ei ole karistusregistri seaduse kohaselt karistusregistrist või isiku päritoluriigi õiguse kohaselt tema päritoluriigi vastavast registrist kustutatud;

5) isiku suhtes on kohaldatud Vabariigi Valitsuse või rahvusvahelist sanktsiooni;

6) isik on seotud või on olnud seotud Eesti, teise Euroopa Liidu liikmesriigi, Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või Euroopa Kosmoseagentuuri liikmesriigi julgeolekut või avalikku korda ohustava tegevusega.

(5) Välisriigi isiku puhul on käesoleva paragrahvi lõike 4 punktides 2–4 nimetatud asjaolude mitteesinemise tõendamiseks aktsepteeritav tema päritoluriigi karistusregistri või muu vastava registri tõend või pädeva kohtu- või haldusorgani väljastatud samaväärne dokument tingimusel, et selle väljastamisest ei ole möödunud rohkem kui kolm kuud ning dokument on notariaalselt või sellega võrdsustatud korras kinnitatud ja legaliseeritud või kinnitatud legaliseerimist asendava tunnistusega (apostilliga), kui välislepingust ei tulene teisiti.

(6) Kui kosmosetegevuse käitaja on riik, käesoleva paragrahvi lõikeid 1–5 ei kohaldata.

4. peatükk

Tegevusluba kosmosetegevuseks

1. jagu

Kosmosetegevusloa taotlemine

§ 13. Kosmosetegevusluba

(1) Kosmosetegevust võib teha ainult kehtiva kosmosetegevusloa alusel.

(2) Kosmosetegevusluba on tähtajatu, välja arvatud käesoleva seaduse § 23 lõike 1 punktides 1 ja 2 sätestatud juhul, ja seda ei saa teisele isikule üle anda.

§ 14. Kosmosetegevusloa taotlus

(1) Kosmosetegevusloa saamiseks esitatakse pädevale asutusele kirjalik taotlus, milles on märgitud:

1) majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 15 lõike 1 punktides 1, 2, 4 ja 7 ning lõikes 5 sätestatud andmed;

2) planeeritava kosmosetegevuse eesmärk, iseloom ja kirjeldus;

3) juriidilisest isikust taotleja puhul juhtorgani kõigi liikmete ees- ja perekonnanimi, isikukood ja isikukoodi riik või isikukoodi puudumise korral sünniaeg, kui seda ei ole võimalik äriregistrist kontrollida;

4) äriühingust taotleja puhul osanike või aktsionäride, kellel on juriidilisest isikust taotleja äriühingus oluline osalus väärtpaberituru seaduse § 9 tähenduses, nimi ja registrikood või ees- ja perekonnanimi kui seda ei ole võimalik äriregistrist kontrollida;

5) mittetulundusühingust taotleja puhul mittetulundusühingu kõigi liikmete ees- ja perekonnanimi, isikukood ja isikukoodi riik või isikukoodi puudumise korral sünniaeg;

6) sihtasutusest taotleja puhul sihtasutuse kõigi soodustatud isikute ees- ja perekonnanimi, isikukood ja isikukoodi riik või isikukoodi puudumise korral sünniaeg kui seda ei ole võimalik äriregistrist kontrollida.

(2) Enne kosmosetegevusloa taotluse esitamist, samuti enne käesoleva seaduse §-s 23 sätestatud erandi alusel kosmosetegevusloa taotluse esitamist tasutakse riigilõiv riigilõivuseaduses sätestatud määras.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud nõuet ei kohaldata, kui kosmosetegevusluba taotleb riigiasutus.

(4) Pädev asutus esitab kosmosetegevusloa taotluse vajaduse korral kooskõlastamiseks asutusele, kelle õigusaktist tulenev pädevus on seotud kasutusloa taotluse esemega.

§ 15. Taotlusele lisatavad dokumendid

(1) Kosmosetegevusloa taotlusele lisatakse:

- 1) taotleja kvalifikatsiooni kinnitavad dokumendid;
- 2) taotleja senist haridus-, töö- ja teenistuskäiku tõendavad dokumendid usaldusväärse välistava asjaolude puudumise hindamiseks käesoleva seaduse § 12 lõike 4 punkti 1 kohaselt;
- 3) käesoleva seaduse § 12 lõike 4 punktides 2–4 nimetatud taotleja usaldusväärst välistavate asjaolude mitteesinemist kinnitavad dokumendid;
- 4) sise-eeskirjad;
- 5) kosmosetegevuse riskianalüüs, milles kirjeldatakse kosmosetegevusest lähtuvaid ohte ja nende võimalikke tagajärgi ja ohu vältimise meetmeid, kosmosetegevusega seotud küberintsidentide ennetamise ja lahendamise meetmeid ning käitaja kohustusi ja tegevusi ohutuse tagamisel;
- 6) teave kosmosetegevusega eeldatavalt kaasneva keskkonnamõju kohta ja tegevuskava, mis selgitab meetmeid, millega välditakse kosmoseprügi teket ja ebasoodsaid keskkonnamõjusid maapinnal, atmosfääris ja kosmoses;
- 7) dokumendid, mis tõendavad kavandatava kosmosetegevuse raames kasutatava võrgu- ja infosüsteemi ning kosmosetegevuse juhtimiskeskuse turvalisuse tagamist vähemalt küberturvalisuse seaduses sätestatud ulatuses seoses kavandatava kosmosetegevusega;
- 8) kehtiv vastutuskindlustusleping vastavalt käesoleva seaduse § 53 lõigetes 1 ja 3 sätestatud nõuetele;
- 9) taotleja kirjalik kinnitus, kui planeeritavaks kosmosetegevuseks kasutatav kosmoseobjekt kuulub taotlejale;
- 10) kosmoseobjekti valmistamisega seotud isiku nimi ja registrikood või ees- ja perekonnanimi ja isikukood ning isikukoodi riik või isikukoodi puudumise korral sünniaeg, asukoha- või elukohariik;
- 11) käesoleva seaduse § 47 lõigetes 1–4 sätestatud nõuetele vastav kosmosetegevuse lõpetamise kava.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 ja käesoleva seaduse §-des 16 ja 17 nimetatud kosmosetegevusloa taotleja esitatud andmed ja dokumendid peavad olema täielikud ja asjakohased ning vastama taotletud kosmosetegevusele omaste riskide laadile, ulatusele ja keerukusele. Eelnimetatud hinnatakse ainult selle kosmosetegevuse jaoks, milleks kosmosetegevusluba taotletakse.

(3) Täpsustatud nõuded käesolevas paragrahvis ja käesoleva seaduse §-des 16 ja 17 nimetatud pädevale asutusele esitatavate andmete ja dokumentide kohta võib valdkonna eest vastutav minister kehtestada määrusega.

§ 16. Lisaandmed ja dokumendid taotluse esitamisel juriidilise isiku poolt

(1) Juriidilisest isikust taotleja lisab kosmosetegevusloa taotlusele lisaks käesoleva seaduse § 15 lõikes 1 nimetatule järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) juhtorgani kõigi liikmete ees- ja perekonnanimi, isikukood ja isikukoodi riik või isikukoodi puudumise korral sünniaeg, kui seda ei ole võimalik äriregistrist kontrollida;
- 2) juhtorgani kõigi liikmete käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punktides 1–3 nimetatud andmed ja dokumendid;
- 3) osanike või aktsionäride, kellel on juriidilisest isikust taotleja äriühingus oluline osalus väärtpaberituru seaduse § 9 tähenduses, nimi ja registrikood või ees- ja perekonnanimi, isikukood ja isikukoodi riik või isikukoodi puudumise korral sünniaeg, kui seda ei ole võimalik äriregistrist kontrollida, ning nimetatud isikute kohta käesoleva seaduse § 12 lõike 4 punktides 2–4 sätestatud usaldusväärst väärtavate asjaolude mitteesinemist kinnitavad dokumendid.

(2) Mittetulundusühingust taotleja lisab kosmosetegevusloa taotlusele, lisaks käesoleva seaduse § 15 lõikes 1 ja käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatule, iga mittetulundusühingu liikme kohta isiku nime ja registrikoodi või ees- ja perekonnanime ja isikukoodi ning isikukoodi riigi või isikukoodi puudumise korral sünniaja, asukoha- või elukohariigi ja iga liikme kohta käesoleva seaduse § 12 lõike 4 punktides 2–4 sätestatud usaldusväärst väärtavate asjaolude mitteesinemist kinnitavad dokumendid.

(3) Sihtasutusest taotleja lisab kosmosetegevusloa taotlusele, lisaks käesoleva seaduse § 15 lõikes 1 ja käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatule, iga sihtasutuse seaduse §-s 9 sätestatud soodustatud isiku kohta isiku nime ja registrikoodi või ees- ja perekonnanime ja isikukoodi ning isikukoodi riigi või isikukoodi puudumise korral sünniaja, asukoha- või elukohariigi ja iga soodustatud isiku kohta käesoleva seaduse § 12 lõike 4 punktides 2–4 sätestatud usaldusväärst väärtavate asjaolude mitteesinemist kinnitavad dokumendid.

§ 17. Kosmoseobjekti omaniku kohta taotluses esitatavad andmed ja taotlusele lisatavad dokumendid

(1) Kui planeeritavaks kosmosetegevuseks kasutatav kosmoseobjekt ei kuulu taotlejale, märgitakse kosmosetegevusloa taotluses:

- 1) iga kosmoseobjekti omaniku kohta nimi ja registrikood või ees- ja perekonnanimi ja isikukood ning isikukoodi riik või isikukoodi puudumise korral sünniaeg, asukoha- või elukohariik;
- 2) iga kosmoseobjekti omaniku telefoninumber, elektronposti aadress ja postiaadress;
- 3) õiguslik aluse, mille alusel taotleja kosmoseobjekti valdab ja kasutab või vallata ja kasutada kavatseb (edaspidi koos *valdab ja kasutab*);
- 4) juriidilisest isikust kosmoseobjekti omaniku puhul juhtorgani kõigi liikmete kohta käesoleva seaduse § 16 lõike 1 punktis 1 nimetatud andmed;
- 5) äriühingust kosmoseobjekti omaniku puhul osanike või aktsionäride osas, kellel on juriidilisest isikust käitaja äriühingus oluline osalus väärtpaberituru seaduse § 9 tähenduses, käesoleva seaduse § 16 lõike 1 punktis 3 nimetatud andmed ja dokumendid;
- 6) mittetulundusühingust kosmoseobjekti omaniku puhul mittetulundusühingu kõigi liikmete osas käesoleva seaduse § 16 lõikes 2 nimetatud andmed ja dokumendid;
- 7) sihtasutusest kosmoseobjekti omaniku puhul sihtasutuse kõigi soodustatud isikute osas käesoleva seaduse § 16 lõikes 3 nimetatud andmed ja dokumendid.

(2) Kui planeeritavaks kosmosetegevuseks kasutatav kosmoseobjekt ei kuulu taotlejale, lisatakse kosmosetegevusloa taotlusele:

- 1) iga kosmoseobjekti omaniku kohta käesoleva seaduse § 12 lõike 4 punktides 2–4 sätestatud usaldusväärstust välistavate asjaolude mitteesinemist kinnitavad dokumendid;
- 2) juriidilisest isikust kosmoseobjekti omaniku puhul juhtorgani kõigi liikmete kohta käesoleva seaduse § 12 lõike 4 punktides 2–4 nimetatud asjaolude mitteesinemist kinnitavad dokumendid;
- 3) äriühingust kosmoseobjekti omaniku puhul osanike või aktsionäride osas, kellel on juriidilisest isikust käitaja äriühingus oluline osalus väärtpaberiturul seaduse § 9 tähenduses, käesoleva seaduse § 12 lõike 4 punktides 2–4 nimetatud asjaolude mitteesinemist kinnitavad dokumendid;
- 4) mittetulundusühingust kosmoseobjekti omaniku puhul mittetulundusühingu kõigi liikmete osas käesoleva seaduse § 12 lõike 4 punktides 2–4 nimetatud asjaolude mitteesinemist kinnitavad dokumendid;
- 5) sihtasutusest kosmoseobjekti omaniku puhul sihtasutuse kõigi soodustatud isikute osas käesoleva seaduse § 12 lõike 4 punktides 2–4 nimetatud asjaolude mitteesinemist kinnitavad dokumendid;
- 6) planeeritavaks kosmosetegevuseks kasutatava kosmoseobjekti omaniku kirjalik nõusolek kosmoseobjekti kasutamiseks planeeritavaks kosmosetegevuseks.

§ 18. Teabe küsimine

Pädeval asutusel on kosmosetegevusloa taotluse lahendamisel õigus nõuda kavandatava kosmosetegevuse muult osaliselt, isikult ja riigi- või kohaliku omavalitsuse üksuse asutuselt kosmosetegevusloa taotleja, käitaja ja kosmoseobjekti omaniku usaldusväärse hindamiseks vajalikke andmeid ja dokumente.

§ 19. Kosmosetegevusloa kontrolliese

(1) Kosmosetegevusluba antakse, kui:

- 1) taotleja vastab käesolevas seaduses sätestatud nõuetele;
- 2) on tuvastatud kosmoseobjekti omanik ja õiguslik alus, mille alusel taotleja kosmoseobjekti valdab ja kasutab, juhul, kui planeeritavaks kosmosetegevuseks kasutatav kosmoseobjekt ei kuulu taotlejale;
- 3) kosmoseobjekti omanik on andnud kirjaliku nõusoleku kosmoseobjekti kasutamiseks planeeritavaks kosmosetegevuseks, juhul, kui planeeritavaks kosmosetegevuseks kasutatav kosmoseobjekt ei kuulu taotlejale;
- 4) iga kosmoseobjekti omanik on käesoleva seaduse § 12 kohaselt usaldusväärne;
- 5) kosmosetegevus on selleks kavandatud kosmoseobjekti, kosmoseobjektist lähtuvat ohtu ja riski arvestades võimalik ja ohutu ning on arvestatud keskkonnale kaasnevaid mõjusid ja nende mõjude vältimiseks on rakendatud piisavad abinõud;
- 6) kosmosetegevusloa andmine ei kujuta ohtu inimesele, varale, keskkonnale, avalikule korrale ja riigikaitseobjektile ega Eesti, teise Euroopa Liidu liikmesriigi, Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või Euroopa Kosmoseagentuuri liikmesriigi julgeolekule;
- 7) kavandatava kosmosetegevusega ja kosmoseobjektiga seotud võrgu- ja infosüsteemi ning kosmosetegevuse juhtimiskeskuse turvalisus on tagatud vähemalt küberturvalisuse seaduses sätestatud ulatuses, mis on kooskõlastatud Riigi Infosüsteemi Ametiga;
- 8) sise-eeskirjad vastavad käesoleva seaduse § 10 lõigetes 1–4 sätestatud nõuetele;
- 9) taotlejal on käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punktis 5 sätestatud nõuetele vastav kosmosetegevuse riskianalüüs;

- 10) taotlejal on käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punktis 6 sätestatud nõuetele vastav ebasoodsaid keskkonnamõjusid vältimist käsitlev tegevuskava;
- 11) taotlejal on käesoleva seaduse § 53 lõigetes 1 ja 3 sätestatud tingimustele vastav vastutuskindlustusleping;
- 12) taotlejal on käesoleva seaduse § 47 punktides 1–4 sätestatud nõuetele vastav kosmosetegevuse lõpetamise kava;
- 13) käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punktis 10 nimetatud kosmoseobjekti valmistamisega seotud isik on tuvastatud.

(2) Taotlejale antakse kosmosetegevusluba käesoleva seaduse §-s 23 sätestatud erandi alusel, kui kosmosetegevusloa andmine vastab käesoleva seaduse §-des 23 ja 24 sätestatud tingimustele ning käesoleva seaduse § 15 lõike 1 ning §-de 16 ja 17 kohaselt ettenähtud andmete, teabe ja dokumentide mitteesitamine või esitamine väiksemas mahus on kooskõlas käesoleva seaduse §-s 24 alusel antud vabastustega.

2. jagu

Kosmosetegevusloa andmine

§ 20. Kosmosetegevusloa andmine

(1) Pädev asutus otsustab kosmosetegevusloa andmise või andmisest keeldumise 90 tööpäeva jooksul taotluse esitamisest arvates. Kui taotlust ei vaadata läbi tähtaja jooksul, ei loeta kosmosetegevusluba tähtaja möödumisel taotlejale vaikimisi antuks.

(2) Kosmosetegevusloas määratakse kindlaks:

- 1) käitaja nimi ja registrikood või ees- ja perekonnanimi ja isikukood;
- 2) käitaja aadress Eestis;
- 3) lubatav Eesti Vabariigi territooriumil või territooriumilt tehtav kosmosetegevus;
- 4) kosmosetegevusloa number;
- 5) käesoleva seaduse §-s 23 sätestatud erandi kohaldamise korral § 23 lõike 1 punktides 1–3 sätestatud erandi alus;
- 6) käesoleva seaduse § 23 lõike 1 punktides 1–2 sätestatud erandi kohaldamise korral kosmosetegevusloa kehtivusaeg.

(3) Kui kosmosetegevusluba taotleb riigiasutus, võib jätta loale märkimata või osaliselt märkimata käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 3 sätestatud teabe, kui teave on riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse kohaselt riigisaladus või salastatud välisteave.

§ 21. Kosmosetegevusloa kõrvaltingimused

Kosmosetegevusloale võib lisada järgmisi kõrvaltingimusi, kui see on vajalik käesoleva seaduse §-des 5 ja 6 sätestatud põhimõtete tagamiseks:

- 1) kosmosetegevuses lubatud teatavat tüüpi kosmoseobjekt;
- 2) kosmosetegevuses lubatud teatavad kosmoseobjekti parameetrid;
- 3) lisanõuded kosmosetegevusele või lõpetamisel rakendatavate meetmete kohta;
- 4) lisanõuded käitaja kvalifikatsioonile.

§ 22. Kosmosetegevusloa andmisest keeldumine

Pädev asutus keeldub kosmosetegevusloa andmisest lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatud juhtudele, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

- 1) kosmosetegevusloa taotleja, selle juhtorgani liige, selles osalust omav isik, taotleja liige või soodustatud isik ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele;
- 2) esitatud teave ja dokumendid ei võimalda tuvastada kosmoseobjekti omanikku või õiguslikku alust, mille alusel taotleja kosmoseobjekti planeeritavaks kosmosetegevuseks valdab ja kasutab või puudub käesoleva seaduse § 17 lõike 2 punktis 6 nimetatud kosmoseobjekti omaniku nõusolek;
- 3) kosmoseobjekti omanik, selle juhtorgani liige, selles osalust omav isik, liige või soodustatud isik ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele;
- 4) on põhjendatud alus kahtlustada, et seoses kosmosetegevusega või kosmoseobjektiga võib toimuda, toimub või on toimunud käesolevas seaduses sätestatud põhimõtete ja nõuete rikkumine;
- 5) sise-eeskirjad ei ole taotleja kosmosetegevuse laadi, ulatust ja keerukust arvestades piisavad, proportsionaalsed või üheselt mõistetavad või on kehtiva õigusega vastuolus;
- 6) käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punktis 10 nimetatud kosmoseobjekti valmistamisega seotud isik ei ole tuvastatud.

3. jagu

Kosmosetegevusluba erandi alusel

§ 23. Erandi andmise alused

(1) Pädev asutus võib erandina vabastada kosmosetegevusloa taotleja tema kirjalikul taotlusel osade käesolevas seaduses sätestatud nõuete järgimisest eeldusel, et taotleja järgib kõiki käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud põhimõtteid (edaspidi *erand*) ja on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:

- 1) kosmosetegevust tehakse Maa orbiidil selliselt, et kosmoseobjekti kasutuselevõtt toimub madalamal kui 350 kilomeetrit apogee ja perigee Maa pinnast, kokkupõrke tõenäosus on väiksem kui üks tuhandest ja kosmosetegevus lõpetatakse viie aasta jooksul alates kosmoseobjekti kasutuselevõtmise kuupäevast atmosfääris põlemise tulemusena;
- 2) kosmosetegevust tehakse teadus- ja arendustegevuse eesmärgil Maa orbiidil selliselt, et kosmoseobjekti teiste kosmoseobjektidega kokkupõrke tõenäosus on väiksem kui üks tuhandest ja kosmosetegevus lõpetatakse viie aasta jooksul alates kosmoseobjekti kasutuselevõtmise kuupäevast;
- 3) kosmosetegevust tehakse teadus- ja arendustegevuse eesmärgil teisel taevakehal selliselt, et kosmoseobjekt võetakse kasutusele ja seda kasutatakse teise taevakeha pinnal.

(2) Käesolevas seaduses mõistetakse kosmoseobjekti kasutuselevõtmisena kosmoseobjekti kanderaketist või kosmoses muust kandevahendist eraldumist.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 2 sätestatud erandi alusel tegutsev käitaja on kohustatud lõpetama nimetatud alusel lubatud kosmosetegevuse vastavalt käesoleva seaduse nõuetele ühe aasta jooksul kui kosmoseobjekti kasutuselevõtmist ei toimu kolme aasta jooksul kosmoseobjekti lennutamisest Maa orbiidile või sellest kaugemale.

§ 24. Vabastused erandi kohaldamisel

(1) Pädev asutus võib erandi kohaldamisel vabastada kosmosetegevusloa taotleja:

- 1) käesoleva seaduse § 35 lõike 1 punktis 3 sätestatud dokumendi esitamise kohustusest;
- 2) käesolevas seaduse §-s 53 sätestatud vastutuskindlustuslepingu sõlmimise kohustuse täitmisest või kehtestada vastutuskindlustuslepingule eritingimusi eelkõige kindlustusjuhtumi või hüvitise summa kohta;
- 3) käesoleva seaduse § 15 lõikes 1 või §-des 16 ja 17 sätestatud dokumentide, andmete ja teabe esitamise kohustusest või määrata nimetatud dokumentide, andmete ja teabe esitamise väiksemas mahu.

(2) Pädev asutus võib vabastada taotleja käesoleva seaduse § 15 lõikes 1 või §-des 16 ja 17 sätestatud dokumentide, andmete ja teabe esitamisest või määrata nimetatud dokumentide, andmete ja teabe esitamise väiksemas mahu, kui:

- 1) dokumentide, andmete ja teabe esitamine on ebamõistlikult koormav, arvestades kosmosetegevusele omaste riskide laadi, ulatust ja keerukust;
- 2) dokumendid, andmed ja teave ei ole järelevalve seisukohast oluline ja taotleja on suuteline selle esitada pädeva asutuse nõudmisel.

(3) Erandiga kosmosetegevusloa saanud käitajale ja selle alusel lubatud kosmosetegevusele kehtivad käesolevas seaduses sätestatud nõuded, millest pädev asutus ei ole käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud vabastust andnud.

§ 25. Erandi kohaldamise taotlemine

(1) Erandi kohaldamiseks esitab taotleja pädevale asutusele käesoleva seaduse § 14 lõikes 1 nimetatud kosmosetegevusloa taotluse, millele lisatakse:

- 1) teadus- ja arendustegevuse eesmärkidele vastava kavandatava kosmosetegevuse kirjeldus;
- 2) kosmoseobjekti ohutust tõendavad dokumendid ja kosmoseobjektiga seotud muu dokumentatsioon, mis võimaldab hinnata kosmoseobjekti vastavust käesoleva seaduse nõuetele;
- 3) selgitus selle kohta, millisel käesoleva seaduse § 23 lõikes 1 sätestatud alusel kosmosetegevusluba taotletakse;
- 4) pädeva organisatsiooni väljastatud dokument, mis sisaldab lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 15 lõikes 4 sätestatud andmetele, andmeid käesoleva seaduse § 23 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud kosmoseobjekti kasutuselevõtu asukoha ja kokkupõrke tõenäosuse tõendamiseks, kui kosmosetegevusluba taotletakse käesoleva seaduse § 23 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud alusel;
- 5) käesoleva seaduse § 47 lõigetes 1–4 sätestatud nõuetele vastav kosmosetegevuse lõpetamise kava.

(2) Kosmosetegevusloa taotlemisel käesoleva seaduse § 23 lõike 1 punktis 1 nimetatud alusel peab pädevale asutusele esitatav kosmosetegevuse lõpetamise kava lisaks käesoleva seaduse § 47 lõigetes 2 ja 3 sätestatule selgitama, kuidas tagatakse kosmosetegevuse lõpetamine käesoleva seaduse § 23 lõike 1 punktis 1 nimetatud tähtaja jooksul ja kosmoseobjekti atmosfääris põlemine.

(3) Kosmosetegevusloa taotlemisel käesoleva seaduse § 23 lõike 1 punktis 2 nimetatud alusel peab pädevale asutusele esitatav kosmosetegevuse lõpetamise kava lisaks käesoleva seaduse §

47 lõigetes 2 ja 3 sätestatule selgitama, kuidas tagatakse kosmosetegevuse lõpetamine käesoleva seaduse § 23 lõike 1 punktis 2 nimetatud tähtaja jooksul.

(4) Kui käesolevas paragrahvis nimetatud teabe põhjal ei ole pädeva asutuse hinnangul võimalik veenduda, et taotluses märgitud kosmosetegevus vastab erandi tingimustele või et kosmosetegevusloa taotleja või kosmoseobjekti omanik vastab käesoleva seadusega kehtestatud nõuetele, või kui on vaja kontrollida muid taotlejaga, planeeritava kosmosetegevusega või kosmoseobjektiga seotud asjaolusid või isikuid, võib pädev asutus nõuda käesoleva seaduse § 15 lõikes 1 ning §-des 16 ja 17 nimetatud dokumente, andmeid ja teavet.

§ 26. Otsuse tegemine erandi kohaldamise kohta

(1) Erandi kohaldamiseks esitatud kosmosetegevusloa taotluse vaatab pädev asutus läbi kosmosetegevusloa andmiseks sätestatud korras, arvestades käesolevas paragrahvis sätestatud erisusi.

(2) Pädev asutus lahendab erandiga kosmosetegevusloa andmise või andmisest keeldumise 30 tööpäeva jooksul taotluse esitamisest arvates. Kui taotlust ei vaadata läbi tähtaja jooksul, ei loeta kosmosetegevusluba tähtaja möödumisel taotlejale vaikimisi antuks.

(3) Erandi kohaldamise korral annab pädev asutus erandiga lubatud kosmosetegevuseks kosmosetegevusloa, milles määratakse kindlaks käesoleva seaduse § 20 lõikes 2 nimetatud andmed.

4. jagu

Kosmosetegevusloa kehtivuse lõppemine, kehtetuks tunnistamine ja kehtivuse peatamine ning kosmosetegevusloa muutmine

§ 27. Kosmosetegevusloa kehtivuse lõppemise alused

Kosmosetegevusloa kehtivus lõpeb:

- 1) füüsilisest isikust käitaja surma korral;
- 2) juriidilisest isikust käitaja tegevuse lõppemise või lõpetamisega;
- 3) erandiga kosmosetegevusloa puhul käesoleva seaduse § 23 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud tähtaja möödumisel;
- 4) kosmosetegevusloa kehtetuks tunnistamisega.

§ 28. Kosmosetegevusloa kehtetuks tunnistamise alused

(1) Pädev asutus võib lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatud alustele tegevusloa kehtetuks tunnistada ka juhul, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

- 1) käitaja ei vasta kosmosetegevusloa saamise tingimustele;
- 2) kosmosetegevus ei vasta enam kosmosetegevusloa aluseks olnud dokumentides kirjeldatule või tingimustele, mis olid aluseks kosmosetegevusloa andmise otsustamisel;
- 3) käitaja ei ole ettenähtud tähtaja jooksul kõrvaldanud asjaolusid, mis olid kosmosetegevusloa kehtivuse peatamise aluseks;
- 4) käitaja ei ole ettenähtud tähtpäevaks või ulatuses täitnud pädeva asutuse ettekirjutust;
- 5) kosmoseobjekti omanik ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele;

- 6) ilmneb asjaolu, et kosmosetegevusega võib kaasneda oht inimesele, varale, keskkonnale, avalikule korrale, riigikaitseobjektile või oht Eesti, teise Euroopa Liidu liikmesriigi, Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või Euroopa Kosmoseagentuuri liikmesriigi julgeolekule;
- 7) kosmosetegevust ei lõpetatud kosmosetegevusloa andmise aluseks olevas või käesoleva seaduse § 48 kohaselt pädeva asutusega kooskõlastatud kosmosetegevuse lõpetamise kavas kosmosetegevuse lõpetamiseks ettenähtud tähtajal;
- 8) kosmoseobjekti ei ole registreeritud registris 36 kuu jooksul alates kosmosetegevusloa andmisest.

(2) Pädev asutus tunnistab kosmosetegevusloa kehtetuks kosmosetegevusest loobumise korral tegevusloaga käitaja kirjalikul taotlusel tingimusel, et kosmosetegevus on lõpetatud kõikide kosmosetegevusloaga seotud kosmoseobjektide suhtes.

§ 29. Kosmosetegevusloa kehtivuse peatamise alused

(1) Pädev asutus võib lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatud alustele kosmosetegevuse või kosmosetegevusloa kehtivuse kuni kuueks kalendrikuuks osaliselt või täielikult peatada ja määrata peatamise aluseks olnud asjaolude kõrvaldamiseks tähtaja, kui:

- 1) käitaja ei täida käesolevas seaduses sätestatud teavitamise kohustust;
- 2) ilmnevad asjaolud, et kosmosetegevus või kosmoseobjekt võib põhjustada olulise kahjuliku keskkonnamõju;
- 3) ilmneb asjaolu, et kosmosetegevusega seotud kosmoseobjekt on registreeritud teise riigi registris;
- 4) kosmosetegevuse lõpetamise kava ei vasta kosmoseobjektiga tehtava kosmosetegevuse laadile, ulatusele või keerukusele ning käitaja ei ole kosmosetegevuse lõpetamise kava muutnud käesoleva seaduse §-s 48 sätestatud korras;
- 5) käitaja ei ole esitanud pädevale asutusele käesoleva seaduse §-s 50 sätestatud nõuetele vastavat kosmosetegevuse lõpetamise aruannet.

(2) Kosmosetegevusloa kehtivuse peatamise ajal ei ole käitajal õigust taotleda uute kosmoseobjektide kandmist käesoleva seaduse §-s 32 nimetatud registrisse ega lennutada uusi objekte Maa orbiidile või sellest kaugemale. Kosmosetegevusloa peatamine ei vabasta käitajat käesolevas seaduses sätestatud põhimõtete järgimisest ja käitajale ettenähtud kohustuste täitmisest.

§ 30. Kosmosetegevusloa muutmise alused

(1) Pädev asutus võib muuta kosmosetegevusluba majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 32 lõike 2 punktis 1 nimetatud alusel, kui muutuvad ebaoluliselt kosmosetegevusloa alusel toimuv kosmosetegevus, kasutatav tehnoloogia või seadmed või muud kosmosetegevusloa aluseks olevad andmed. Ebaoluliseks loetakse muutus, millega ei kaasne kosmosetegevuse laadi muutumist või selle ulatuse, keerukuse või kosmoseobjektist tuleneva ohu- ja riskitaseme suurenemist.

(2) Käitaja esitatud kosmosetegevusloa muutmise taotluse lahendab pädev asutus kosmosetegevusloa andmiseks sätestatud korras. Kui kosmosetegevusloa muutmise taotlust ei vaadata läbi tähtaegselt, ei loeta kosmosetegevusluba vaikimisi muudetuks.

§ 31. Kosmosetegevusloa aluseks olevate andmete muutumine

(1) Käitaja teavitab pädevat asutust kolme tööpäeva jooksul teabe, dokumentide ja asjaolude muutumisest, mis olid aluseks kosmosetegevusloa andmise või kosmoseobjekti registrisse kandmise otsustamisel.

(2) Käesolevas seaduses sätestatud käitaja tegevust puudutava dokumendi, riskianalüüsi, tegevuskava või sise-eeskirjade olulise muutmise korral esitab käitaja pädevale asutusele vastava dokumendi muudatusi kajastava dokumendi või uue dokumendi, riskianalüüsi, tegevuskava, või sise-eeskirjad, millele on lisatud oluliste muudatuste kokkuvõte, kümne tööpäeva jooksul arvates muudatuste jõustumisest. Kosmosetegevuse lõpetamise kava muudatused kooskõlastatakse päeva asutusega vastavalt käesoleva seaduse §-le 48.

5. peatükk

Kosmoseobjektide register

§ 32. Kosmoseobjektide register

(1) Kosmoseobjektide register on riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu (edaspidi *register*), mille põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(2) Registri pidamise eesmärgid on:

- 1) kosmoseobjektide üle arvestuse pidamine;
- 2) rahvusvahelise õiguse põhimõtetest tulenevalt Ühinenud Rahvaste Organisatsioonile kosmoseobjektide kohta teabe edastamise võimaldamine;
- 3) käesolevas seaduses sätestatud pädeva asutuse ülesannetest tulenevate toimingute tegemine ja menetlustega seotud andmete töötlemine;
- 4) kosmosetegevuse ja kosmoseobjektide kohta statistika tegemine.

(3) Kosmoseobjektide registri põhimääruses sätestatakse registri pidamise kord, sealhulgas:

- 1) andmeandjad ja nendelt saadavad andmed;
- 2) täpsem andmekoosseis;
- 3) kaasvastutavate töötlejate ja volitatud töötleja ülesanded;
- 4) andmete juurdepääsu ja andmete väljastamise kord;
- 5) andmete säilitamise täpsem kord;
- 6) muud korralduslikud küsimused.

(4) Registri vastutav töötleja on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

§ 33. Registri andmete avalikkus

(1) Registrisse kantud füüsilisest isikust käitaja käesoleva seaduse § 20 lõike 2 punktis 1 andmed on avalikud.

(2) Registrisse kantud kosmoseobjekti füüsilisest isikust omaniku ees- ja perekonnanimi, isikukood ja isikukoodi riik või isikukoodi puudumise korral sünniaeg on avalikud.

(3) Juurdepääs registrile toimub isikuandmete kaitse seaduses ning avaliku teabe seaduses sätestatud alustel ja korras.

(4) Registri avalikus vaates ei avaldata füüsilisest isikust käitaja või kosmoseobjekti omaniku aadressi ja kontaktandmeid.

§ 34. Andmete säilitamine

(1) Registrisse kantud andmeid säilitatakse registris nende registrisse kandmisest arvates 30 aastat, peale mida kantakse andmed eraldi registri arhiiviosasse, kus andmeid säilitatakse alaliselt.

(2) Registri arhiivi peetakse digitaalselt.

(3) Registri vastutav töötleja säilitab andmete registrisse kandmise aluseks olevad dokumendid iga käitaja kohta eraldi peetavas registritoimikus.

6. peatükk

Kosmosetegevuse alustamine ja kosmoseobjekti registreerimine

1. jagu

Kosmosetegevuse alustamise eeldused

§ 35. Kosmosetegevuse alustamise eeldused

(1) Kosmosetegevust võib alustada, kui on täidetud kõik järgmised eeldused (edaspidi *kosmoselennu valmidus*):

- 1) käitajal on kehtiv kosmosetegevusluba;
- 2) kosmoseobjekt on registreeritud registris;
- 3) dokument kosmoseobjekti katsetamise kohta, millega on tõendatud kosmoseobjekti valmidus lennutamiseks Maa orbiidile või sellest kaugemale, on kooskõlastatud pädeva asutusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud eelduse täitmise tõendamiseks esitab käitaja pädevale asutusele elektrooniliselt registri kaudu pädeva organisatsiooni väljastatud dokumendi, kui nimetatud dokumenti ei ole esitatud kosmoseobjekti registreeringu taotlemisel käesoleva seaduse § 38 lõike 1 punkti 15 kohaselt. Pädeva organisatsiooni väljastatud dokument peab sisaldama lisaks kosmoseobjekti katsetamise tulemuste aruandele ka majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 15 lõikes 4 sätestatud andmeid.

(3) Kui käitaja ei ole esitanud käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud dokumenti või esitatud dokument ei sisalda majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 15 lõikes 4 sätestatud andmeid või kosmoseobjekti katsetamise tulemuste aruannet või esitatud dokument on eksitav, ebatäpne või selle alusel ei saa kõrvaldada pädeva asutuse mõistlikku kahtlust dokumendi õigsuses või piisavuses, võib pädev asutus kosmoseobjekti Maa orbiidile või sellest kaugemale lennutamise sobivuse tõendamiseks kaasata eksperte ja pädevaid organisatsioone ning tellida hindamisteenust.

(4) Käitaja tasub käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud teenuse ja selle tulemusena antud dokumendi väljastamise eest.

§ 36. Kosmoselennu valmiduse kinnitamine

(1) Kosmoselennu valmidust kinnitab pädev asutus oma kooskõlastusega. Kooskõlastuse taotlemise kohustus on käitajal.

(2) Kosmoselennu valmiduse kinnitamiseks kooskõlastuse saamiseks esitab käitaja elektrooniliselt registri kaudu taotluse pädevale asutusele, milles märgib:

- 1) kosmosetegevusloa numbrit, mille alusel soovib kosmosetegevust alustada;
- 2) selle kosmoseobjekti registreerimisnumbrit, millega soovib kosmosetegevust alustada.

(3) Taotlusele lisab käitaja käesoleva seaduse § 35 lõike 1 punktis 3 nimetatud dokumendi.

(4) Pädev asutus kinnitab kosmoselennu valmidust kooskõlastuse andmisega või jätab selle põhjendatult andmata 60 tööpäeva jooksul käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud taotluse ja dokumendi saamisest arvates. Pädev asutus võib tähtaega 30 tööpäeva võrra pikendada, kui see on vajalik juhtumi keerukuse tõttu. Kui kosmoselennu valmiduse kohta ei ole eelnimetatud tähtaja või pikendatud tähtaja jooksul kooskõlastust antud, ei loeta kosmoselennu valmidust vaikimisi kooskõlastatuks.

2. jagu

Kosmoseobjekti registreerimine

§ 37. Registreerimiskohustus

Enne kosmosetegevuse alustamist registreerib käitaja vastava kosmosetegevusega seotud kosmoseobjekti registris. Registreerimisele kuulub ka iga kosmoseobjekt, mis muutub eraldiseisvaks kosmoseobjektiks pärast kosmoseobjekti lennutamisest Maa orbiidile või sellest kaugemale või selle ajal.

§ 38. Kosmoseobjekti registreerimine

(1) Kosmoseobjekti registreerimiseks esitatakse pädevale asutusele koos registreerimistaotlusega iga kosmoseobjekti kohta eraldi järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) käitaja nimi ja registrikood või ees- ja perekonnanimi ja isikukood ja kontaktandmed;
- 2) kosmoseobjekti kirjeldus, tehnilised parameetrid ja valmistaja nimi;
- 3) kosmosemissiooni eesmärk ja kirjeldus;
- 4) eeldatav kosmoseobjekti Maa orbiidile või sellest kaugemale lennutamise kuupäev ja asukoht;
- 5) kosmoseobjekti eeldatav asukoht kosmoses või orbiidi põhiparameetrid, milleks on periood, apogee raadius, perigee raadius ja kaldenurk;
- 6) kui kosmoseobjekt ei kuulu käitajale, siis käesoleva seaduse §-s 17 nimetatud dokumendid, andmed ja teave;
- 7) kosmoseobjekti omaniku kirjalik nõusolek kosmoseobjekti registrisse kandmiseks;
- 8) teave selle kohta, millistele isikutele kosmoseobjekt varem on kuulunud või kelle kasutuses olnud, ning kosmoseobjekti ülevõtmise põhjendus;
- 9) kosmoseobjekti ohutust tõendavad dokumendid ja kosmoseobjektiga seotud muu dokumentatsioon, mis võimaldab hinnata kosmoseobjekti vastavust käesoleva seaduse nõuetele;
- 10) sagedusluba raadiosageduste kasutamiseks kosmosetegevuses;

- 11) teave selle kohta, kas kosmoseobjekt või selle osa teise kosmoseobjekti koosseisus on olnud varem registreeritud teise riigi vastavas registris, ning sellise asjaolu esinemise korral kosmoseobjekti tähis või registreerimisnumber teises registris ja registrist kustutamise põhjus;
- 12) teave selle kohta, kas kosmoseobjekti või selle osa teise kosmoseobjekti koosseisus on püütud registreerida teise riigi vastavas registris, ning selliste asjaolude esinemise korral põhjus, miks registreeringut ei tehtud;
- 13) teave selle kohta, kas kosmoseobjekt või selle osa teise kosmoseobjekti koosseisus on varem käinud kosmoses või sellega on varem proovitud teha kosmosetegevust;
- 14) käesoleva seaduse § 47 lõigete 2–4 kohane kosmosetegevuse lõpetamise kava;
- 15) käesoleva seaduse § 35 lõike 1 punktis 3 nimetatud dokument.

(2) Kui käesoleva lõike 1 punktides 11–13 nimetatud asjaolusid ei esine, esitatakse pädevale asutusele kirjalik kinnitus nende puudumise kohta.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 15 nimetatud dokumendi võib käitaja esitada pärast kosmoseobjekti registreerimist.

(4) Riigiasutusele kuuluva kosmoseobjekti kohta võib käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2–5 loetletud andmed esitada osaliselt, kui andmed on riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse kohaselt riigisaladus või salastatud välisteave.

(5) Kosmoseobjekti registreerimise taotlus ja sellega seonduvad dokumendid esitatakse pädevale asutusele elektrooniliselt registri kaudu. Pädev asutus väljastab registreerimistaotluse esitanud käitajale menetlusasja numbrit.

(6) Registrisse kandmisel annab pädev asutus kosmoseobjektile unikaalse registreerimisnumbrit.

(7) Enne käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud registreerimistaotluse esitamist tasutakse riigilõiv riigilõivuseaduses sätestatud määras.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud nõuet ei kohaldata, kui kosmoseobjekti registreerimise taotluse esitaja on riigiasutus.

(9) Käitaja võib registreerimistaotluse tagasi võtta enne registrikande tegemist.

§ 39. Registrikande tegemine

Taotlus kosmoseobjekti registrikande tegemise või kustutamise kohta lahendatakse otsusega ja selle alusel tehakse kanne registrisse või kanne kustutatakse. Otsuseks loetakse kande sisu.

§ 40. Kosmoseobjekti registrisse kandmise tähtaeg

Pädev asutus kannab kosmoseobjekti andmed registrisse 60 tööpäeva jooksul nõuetekohase registreerimistaotluse või registreeringu muutmise taotluse ning kõigi vajalike andmete saamise päevast arvates, kui nimetatud dokumentide põhjal puudub keeldumise alus. Pädev asutus võib nimetatud tähtaega erandjuhul pikendada 60 tööpäeva võrra.

§ 41. Kosmoseobjekti registreerimisest keeldumine

Pädev asutus keeldub kosmoseobjekti registreerimisest, kui:

- 1) kosmoseobjektil on kehtiv registreering teise riigi vastavas registris;
- 2) taotleja või käitaja kohta ilmneb käesoleva seaduse § 12 lõikes 4 nimetatud usaldusväärsust välistav asjaolu;
- 3) kosmoseobjekti omaniku kohta ilmneb käesoleva seaduse § 12 lõike 4 punktides 2–6 nimetatud usaldusväärsust välistav asjaolu;
- 4) käesoleva seaduse § 47 lõigete 2–4 kohane kosmosetegevuse lõpetamise kava puudub või pädev asutus ei ole seda kooskõlastanud;
- 5) on põhjendatud alus kahtlustada, et kosmosetegevusega võib kaasneda oht inimesele, varale, keskkonnale, avaliku korrale, riigikaitseobjektile või oht Eesti, teise Euroopa Liidu liikmesriigi, Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või Euroopa Kosmoseagentuuri liikmesriigi julgeolekule;
- 6) muul seadusega sätestatud juhul.

§ 42. Andmete täpsustamise kohustus

(1) Käitaja esitab pädevale asutusele pärast kosmoseobjekti lennutamist Maa orbiidile või sellest kaugemale elektrooniliselt registri kaudu järgmised andmed viivitamata pärast vastavate andmete kindlakstegemist:

- 1) kosmoseobjekti Maa orbiidile või sellest kaugemale lennutamise täpne kuupäev ja koht;
- 2) kosmoseobjekti täpne asukoht kosmoses või täpsed orbiidi põhiparameetrid, milleks on periood, apogee raadius, perigee raadius ja kaldenurk.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud andmete alusel teeb pädev asutus registreeringu muutmise otsuse ja kannab täpsustatud andmed registrisse.

(3) Kui käitaja ei ole esitanud kõiki käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt ettenähtud andmeid või esitatud andmed on puudulikud, eksitavad või nende alusel ei saa kõrvaldada pädeva asutuse mõistlikku kahtlust andmete õigsuses, võib pädev asutus oma ettekirjutusega kohustada käitajat esitama täielikke ja asjakohaseid andmeid, samuti dokumente, mis tõendavad andmete õigsust.

§ 43. Kosmoseobjekti registrist kustutamine

(1) Pädev asutus teeb kosmoseobjekti registreeringu kustutamise otsuse ja seda kajastava kande 60 tööpäeva jooksul taotluse saamise päevast arvates:

- 1) käitaja taotluse alusel, kui kosmosetegevus on lõpetatud vastavalt käesoleva seaduse nõuetele;
- 2) kosmoseobjekti omaniku taotluse alusel, kui kosmosetegevus on lõpetatud vastavalt käesoleva seaduse nõuetele ja käitaja ei ole esitanud taotlust kosmoseobjekti registrist kustutamiseks;
- 3) käitaja või kosmoseobjekti omaniku taotluse alusel, kui kosmoseobjekti ei ole Maa orbiidile või sellest kaugemale lennutatud kolme aasta jooksul alates registrisse kandmise kuupäevast ja käitaja ei ole taotlenud kosmosesse lennutamise kuupäeva edasilükkamist;
- 4) käitaja või kosmoseobjekti omaniku taotlusel, kui kosmoseobjekt on hävinud;
- 5) käitaja või kosmoseobjekti omaniku taotlusel, kui kosmoseobjekt on registreeritud teise riigi vastavasse registrisse.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 3–5 sätestatud juhtudel võib pädev asutus teha kosmoseobjekti registreeringu kustutamise otsuse ja kande registrisse ka omal algatusel.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud alusel teeb pädev asutus kosmoseobjekti registrist kustutamise otsuse, kui kosmoseobjekti hävimine on tõendatud ja pädevale asutusele on esitatud teave kosmoseobjekti hävimise aja, põhjuse, hävimise juhtumiga seotud isikute ja tagajärgede kohta.

7. peatükk

Kosmoseobjekti omandi ja kosmosetegevuse üleandmine

§ 44. Kosmosetegevuse üleandmine

(1) Kosmosetegevuse võib teisele käitajale üle anda pädeva asutuse loal.

(2) Kosmosetegevuse üleandja ja ülevõtja kirjaliku taotluse alusel võib kosmosetegevuse üle anda käitajale, kellel on kehtiv kosmosetegevusluba.

(3) Kosmosetegevuse võib üle anda välisriigi käitajale, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

1) uus käitaja on registreeritud välisriigi vastavas registris ja tal on välisriigis kehtiv käitajana tegutsemise luba;

2) üleantava kosmosetegevusega seotud ja Eesti registrisse kantud kosmoseobjekti on võimalik ümber registreerida välisriigi vastavasse registrisse;

3) uue käitaja suhtes ei ole kohaldatud Vabariigi Valitsuse või rahvusvahelist sanktsiooni;

4) kosmosetegevuse üleandmisega ei kaasne ohtu inimesele, varale, keskkonnale, avalikule korrale, riigikaitseobjektile või ohtu Eesti, teise Euroopa Liidu liikmesriigi, Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või Euroopa Kosmoseagentuuri liikmesriigi julgeolekule;

5) vastava välisriigi ja Eesti Vabariigi vahel on sõlmitud ja jõustunud välisleping vastava kosmoseobjekti või sellega tehtava kosmosetegevuse põhjustatud kahju eest vastutuse ülemineku kohta.

(4) Pädev asutus võib kosmosetegevuse üleandmise loa andmisel kehtestada üleandjale ja vastuvõtjale kohustuslikke kõrvaltingimusi, lähtudes käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud asjaoludest.

§ 45. Kosmoseobjekti omandi üleandmine

(1) Kosmoseobjekti omandi võib teisele isikule üle anda üleandja ja omandaja vahelise kirjaliku kokkuleppe alusel pädeva asutuse eelneval loal.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud pädeva asutuse loata sõlmitud kosmoseobjekti omandi üleandmise kokkulepe on tühine.

(3) Kosmoseobjekti omandi võib üle anda võõrandaja ja omandaja kirjaliku taotluse alusel, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

1) omandaja puhul on täidetud käesoleva seaduse §-s 17 sätestatud kosmoseobjekti omaniku kohta andmete ja dokumentide esitamise kohustus ning omandaja puhul ei esine käesoleva seaduse § 12 lõike 4 punktides 2–6 sätestatud usaldusväärst vältitavaid asjaolusid;

2) kosmosetegevuse või kosmoseobjekti omandi üleandmisega ei kaasne ohtu inimesele, varale, keskkonnale, avalikule korrale, riigikaitseobjektile ega ohtu Eesti, teise Euroopa Liidu liikmesriigi, Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või Euroopa Kosmoseagentuuri liikmesriigi julgeolekule.

(4) Pädev asutus võib kosmoseobjekti omandi üleandmise loa andmisel kehtestada omandajale kõrvaltingimusi, lähtudes käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud asjaoludest.

(5) Pädeva asutuse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud loa olemasolu järgselt kosmoseobjekti omandi üleandmisest teatavad võõrandaja ja omandaja pädevale asutusele hiljemalt kümnendal päeval kosmoseobjekti omandi üleandmisest, esitades selleks võõrandaja ja omandaja kirjaliku avalduse.

§ 46. Kosmosetegevuse ja kosmoseobjekti omandi üleandmise loa taotluse menetlemine

(1) Kosmosetegevuse või kosmoseobjekti omandi üleandmise loa saamiseks esitatakse pädevale asutusele kirjalik taotlus koos käesoleva seaduse § 44 lõigetes 2 ja 3 ning § 45 lõikes 3 sätestatud nõuete täitmist tõendavate andmete ja dokumentidega ning kosmosetegevuse või kosmoseobjekti omandi üleandmise põhjendus.

(2) Pädev asutus annab kosmosetegevuse või kosmoseobjekti omandi üleandmise loa või keeldub loa andmisest 90 tööpäeva jooksul loataotluse esitamisest arvates. Kui kosmosetegevuse või kosmoseobjekti omandi üleandmise loa taotlust ei vaadata läbi tähtaegselt, ei loeta luba vaikumisi antuks.

(3) Enne käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse esitamist tasutakse riigilõiv riigilõivuseaduses sätestatud määras.

8. peatükk

Kosmosetegevuse lõpetamine

§ 47. Kosmosetegevuse lõpetamise nõuded

(1) Kosmosetegevus lõpetatakse kosmosetegevusloa andmise aluseks oleva või pädeva asutusega kooskõlastatud kosmosetegevuse lõpetamise kava alusel, vältides kosmoseprügi tekkimist ja kosmosesse jäämist ning kõrvaldades võimaliku tekkinud kahju.

(2) Kosmosetegevuse lõpetamise kava koostatakse iga kosmoseobjekti kohta.

(3) Kosmosetegevuse lõpetamise kavas kirjeldatakse kosmosetegevuse lõpetamise viisi, ajakava, lõpetamisega seotud tegevusi, sellega kaasnevaid võimalikke ohte ja keskkonnamõjusid ning meetmeid ja tegevusi käesolevas seaduses sätestatud põhimõtete ja nõuete täitmiseks.

(4) Käitaja tagab, et kosmosetegevuse lõpetamise kava vastab igal ajal kosmoseobjektist tulenevale ohu- ja riskitasemele ning kosmoseobjektiga tehtava kosmosetegevuse laadile, ulatusele ja keerukusele.

(5) Pädeval asutusel on õigus ettekirjutusega nõuda kosmosetegevuse nõuetekohaseks lõpetamiseks meetmete rakendamist ning anda nende rakendamiseks kohustuslikke juhiseid.

(6) Käesoleva seaduse §-s 27 nimetatud kosmosetegevusloa kehtivuse lõppemise aluste, §-s 28 nimetatud kosmosetegevusloa kehtetuks tunnistamise ja §-s 29 nimetatud kosmosetegevusloa kehtivuse peatamise aluste ilmnemine ei vabasta käitajat kohustusest lõpetada kosmosetegevus kooskõlas käesoleva seaduse nõuetega, järgides keskkonnasäästlikkuse põhimõtet.

§ 48. Kosmosetegevuse lõpetamise kava muutmine

(1) Kosmosetegevusloa andmise aluseks oleva kosmosetegevuse lõpetamise kava muudatused kooskõlastatakse pädeva asutusega.

(2) Kosmosetegevuse lõpetamise kava muudatustele kooskõlastuse taotlemisel esitab käitaja pädevale asutusele elektrooniliselt registri kaudu taotluse, milles:

- 1) märgib kosmoseobjekti andmed, mida kavandavad kosmosetegevuse lõpetamise kava muudatused puudutavad;
- 2) märgib kosmosetegevuse lõpetamise kava muutmise ulatuse võrreldes väljaantud kosmosetegevusloa aluseks oleva või pädeva asutusega kooskõlastatud viimase kosmosetegevuse lõpetamise kavaga ja muudatuse põhjused;
- 3) selgitab, kuidas muudetud kosmosetegevuse lõpetamise kava rakendamisel tagatakse käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud põhimõtete järgimine.

(3) Taotlusele lisab käitaja kosmosetegevuse lõpetamise kava projekti või muudetavate tingimuste kokkuvõtte, millele kooskõlastust taotleb.

(4) Pädev asutus kooskõlastab kosmosetegevuse lõpetamise kava muudatused või jätab need põhjendatult kooskõlastamata 60 tööpäeva jooksul käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud taotluse ja dokumentide saamisest arvates. Pädev asutus võib tähtaega 30 tööpäeva võrra pikendada, kui see on vajalik juhtumi keerukuse tõttu. Kui kosmosetegevuse lõpetamise kava muutmine ei ole eelnimetatud tähtaja või pikendatud tähtaja jooksul kooskõlastatud, ei loeta seda vaikimisi kooskõlastatuks.

§ 49. Kosmosetegevuse lõpetamise kava muudatuste kontroll

(1) Pädevale asutusele esitatud muudatuste kooskõlastamise käigus kontrollitakse:

- 1) kas muudetud kosmosetegevuse lõpetamise kava ja selles ettenähtud meetmed, toimingud ja tegevused vastavad käesoleva seaduse nõuetele;
- 2) kuidas muudetud kosmosetegevuse lõpetamise kava alusel kosmosetegevuse lõpetamisel ja pärast lõpetamist tagatakse käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud põhimõtete järgimine;
- 3) kas on kavandatud piisavad abinõud kosmosetegevuse lõpetamisega seotud ohtude ja riskide vältimiseks ning õnnetuse korral tagajärgede vähendamiseks;
- 4) kas on vaja muuta käitaja tegutsemise aluseks olevat kosmosetegevusluba, kui kosmosetegevuse lõpetamise kava muudatused osutavad kosmosetegevuse muudatustele.

(2) Kui kosmoseobjekti registreerimise taotluse menetlemise käigus või käitaja tegevuse üle riikliku järelevalve tegemise käigus selgub, et kosmosetegevusloa andmise aluseks olnud käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punkti 11 kohaselt esitatud kosmosetegevuse lõpetamise kava või hiljem pädeva asutuse kooskõlastatud kosmosetegevuse lõpetamise kava on ebaõigesti hinnatud või kava aluseks olevad asjaolud on muutunud, on pädeval asutusel õigus nõuda käitajalt kosmosetegevuse lõpetamise kava vastavusse viimist käesoleva seaduse nõuetega.

Seejuures on pädeval asutusel õigus peatada kosmosetegevusloa kehtivus käesoleva seaduse § 29 lõike 1 punktis 4 nimetatud alusel.

§ 50. Kosmosetegevuse lõpetamise aruanne

(1) Kosmosetegevuse kava järgi kosmosetegevuse lõpetamise kohta esitab käitaja pädevale asutusele kosmosetegevuse lõpetamise aruande (edaspidi *aruanne*).

(2) Aruanne esitatakse pädevale asutusele elektrooniliselt registri kaudu esimesel võimalusel pärast aruande valmimist, kuid hiljemalt 30 kalendripäeva pärast kosmosetegevuse lõpetamist.

(3) Aruandes selgitab ja kirjeldab käitaja:

- 1) kosmosetegevuse lõpetamise aega selleks tehtud viimase toimingu kuupäeva täpsusega;
- 2) kosmosetegevuse lõpetamisega kaasnevaid ja kosmosetegevuse lõpetamise järgseid võimalikke ohte, riske ja keskkonnamõju;
- 3) kosmosetegevuse lõpetamiseks rakendatud peamisi meetmeid ja tegevusi käesolevas seaduses sätestatud põhimõtete ja nõuete täitmiseks.

(4) Aruande osaks on pädeva organisatsiooni väljastatud dokument, millest nähtub, et kosmoseobjekti kosmoses enam ei ole ja mis sisaldab majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 15 lõikes 4 sätestatud andmeid.

§ 51. Esitatud aruande kontroll

(1) Pädev asutus kontrollib esitatud aruande vastavust käesolevas seaduses sätestatud nõuetele.

(2) Kui pädev asutus tuvastab aruandes puudusi, teavitab ta sellest käitajat 30 tööpäeva jooksul arvates aruande saamisest.

(3) Käitaja on kohustatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul puudused kõrvaldama ning esitama pädevale asutusele parandatud aruande. Parandatud aruanne esitatakse ka juhul, kui käitaja on varem esitatud aruande andmetes tuvastanud vea.

(4) Kui käitaja ei ole esitanud pädevale asutusele käesoleva seaduse § 50 nõuetele vastavat aruannet või ei ole esitanud parandatud aruannet pädeva asutuse antud tähtaja jooksul, võib pädev asutus ettekirjutusega kohustada käitajat käesoleva seaduse nõuetele vastavat aruannet esitama.

9. peatükk Kahju hüvitamine riigile

§ 52. Riigi hüvitatava kahju tagasinõude õigus

(1) Kui riigil tekib käitaja kosmosetegevuse tõttu kahju hüvitamise kohustus rahvusvahelise õiguse järgi, on riigil käitaja vastu tagasinõudeõigus riigi poolt kolmandale isikule hüvitatava kogu kahju ulatuses sõltumata sellest, kas käitaja on kahju tekkimises süüdi või mitte (edaspidi *riigi tagasinõudeõigus*). Riigi tagasinõudeõigusele ei kohaldata võlaõigusseadust.

(2) Riigi tagasinõudeõiguse aegumistähtaeg on seitse aastat arvates päevast, kui riik kahju hüvitamise kohustuse ja kahju välja selgitas.

(3) Riigi tagasinõudeõiguse aegumistähtaeg algab riigi kahju hüvitamise kohustuse ja kahju väljaselgitamise aastale järgneva aasta 1. jaanuarist.

10. peatükk

Kindlustus

§ 53. Vastutuskindlustus

(1) Kosmosetegevuse tulemusena või kosmoseobjekti tekitatud kahju hüvitamise tagamiseks sõlmib kosmosetegevusloa taotleja enne kosmosetegevusloa taotlemist vastutuskindlustuslepingu vähemalt järgmistel tingimustel:

- 1) kindlustusandjaks on Eestis kindlustustegevuse valdkonnas tegutsemisõigust omav juriidiline isik;
- 2) kindlustusjuhtumiks on kosmosetegevusest tingitud kolmanda isiku nõude tekkimine käitaja vastu;
- 3) kindlustusjuhtumiks on käesoleva seaduse § 52 alusel riigi tagasinõudeõiguse tekkimine käitaja vastu;
- 4) kindlustussumma alampiir ühe kindlustusjuhtumi kohta on vähemalt 60 000 000 eurot.

(2) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei kohaldata riigiasutuse suhtes.

(3) Käitajal peab olema käesoleva paragrahvi lõike 1 tingimustele vastav kehtiv kindlustuspoliis kogu kosmosetegevuse vältel.

(4) Käesolevas paragrahvis nimetatud kindlustusleping allub Eesti õigusele. Käesolevas lõikes sätestatud kõrvalekalduv kokkulepe on tühine.

11. peatükk

Asutuste vaheline koostöö

§ 54. Pädeva asutuse ja Riigi Infosüsteemi Ameti koostöö

(1) Pädev asutus ja Riigi Infosüsteemi Amet teevad kosmosetegevuses kasutatava võrgu- ja infosüsteemidele sätestatud nõuete rikkumise ja kosmosetegevusega seotud küberintsidentide ennetamisel, uurimisel ja lahendamisel koostööd vastastikuse ametiabi ning teabevahetuse kaudu.

(2) Riigi Infosüsteemi Amet nimetab kontaktisiku, kellel on pädeva asutuse ametnikuga ja töötajaga võrdsed õigused saada teavet kõigist kosmosetegevuses kasutatava võrgu- ja infosüsteemidele sätestatud nõuete rikkumise ja kosmosetegevusega seotud küberintsidentide teadetest ning teha vajaduse korral ettepanekuid täiendava teabe nõudmiseks.

(3) Riigi Infosüsteemi Ameti kontaktisik kaasatakse käesoleva seaduse § 1 lõike 1 punktides 4–7 ja 10 sätestatud ülesannete täitmisel.

§ 55. Pädeva asutuse, Kaitsepolitseiameti ja Välisluureameti koostöö

(1) Pädev asutus, Kaitsepolitseiamet ja Välisluureamet teevad kosmosetegevusega seoses Eestit, teist Euroopa Liidu liikmesriiki, Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või Euroopa

Kosmoseagentuuri liikmesriiki puudutavate julgeolekuohtude uurimisel koostööd vastastikuse ametiabi ning teabevahetuse kaudu.

(2) Kaitsepolitseiamet ja Välisluureamet nimetavad kontaktisikud, kellel on pädeva asutuse ametnikuga ja töötajaga võrdsed õigused saada teavet kõigist käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud julgeolekuohtudest või sellega seotud kahtlustest ning teha vajaduse korral ettepanekuid täiendava teabe nõudmiseks.

(3) Kaitsepolitseiameti ja Välisluureameti kontaktisikud kaasatakse käesoleva seaduse § 1 lõike 1 punktides 4–7 ja 10 sätestatud ülesannete täitmisel.

12. peatükk

Järelevalve

§ 56. Riiklik ja haldusjärelevalve

(1) Käesolevas seaduses sätestatud kosmosetegevuse ja kosmoseobjekti nõuetele vastavust ja ohutust ning käitaja tegevust reguleerivate õigusaktide täitmise üle teeb riiklikku ja haldusjärelevalvet Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet ning teised seadusega nimetatud riiklikku järelevalvet teostavad asutused.

(2) Transpordimeti pädevuses on riiklik ja haldusjärelevalve kosmosetegevuse käigus õhuruumi kasutamise üle lennundusseadusega sätestatud ulatuses.

(3) Kosmosetegevuses kasutatavatele võrgu- ja infosüsteemidele sätestatud nõuete ning kosmosetegevusega seotud küberintsidentide ennetamise ja lahendamise nõuete täitmise üle teeb riikliku ja haldusjärelevalvet Riigi Infosüsteemi Amet küberturvalisuse seaduses sätestatud pädevuse piires.

(4) Transpordiamet, Riigi Infosüsteemi Amet, Kaitsepolitseiamet ja Välisluureamet teevad pädeva asutusega koostööd, lähtudes käesoleva seaduse eesmärkidest.

(5) Järelevalveasutustel on õigus vahetada teavet ja teha koostööd teiste riikide järelevalveasutustega, lähtudes käesolevas seaduses sätestatud ülesannetest.

§ 57. Pädeva asutuse õigused teabe saamisel

(1) Pädeval asutusel ja teistel käesoleva seaduse § 57 alusel riiklikku ja haldusjärelevalvet teostavatel asutustel on järelevalve eesmärgil õigus nõuda dokumente, aruandeid, tasuta teavet ning suulisi või kirjalikke selgitusi järelevalve tegemiseks oluliste asjaolude kohta järgmistelt isikutelt:

- 1) käitaja, käitaja juhtorgani liige ja töötaja;
- 2) kosmoseobjekti omanik, kosmoseobjekti omaniku juhtorgani liige, töötaja ja ametnik;
- 3) käitajaga või kosmoseobjekti omanikuga samasse kontserni kuuluva äriühingu juhtorgani liige ja töötaja;
- 4) käitaja või kosmoseobjekti omaniku aktsionär, osanik, liige või soodustatud isik;
- 5) kosmoseobjekti valmistamisega seotud käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punktis 10 nimetatud isikud;
- 6) kolmas isik üksnes põhjendatud vajaduse korral;
- 7) käitaja likvideerija või pankrotihaldur.

(2) Vajaduse korral võib pädev asutus teha ettekirjutuse, milles ta määrab käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohustuse täitmiseks tähtaja.

(3) Kui see ei kahjusta järelvalve tegemist, selgitab pädev asutus käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikutele teabe nõudmise eesmärgi.

§ 58. Riikliku järelvalve erimeetmed ja erisused

(1) Pädev asutus võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelvalve tegemiseks kohaldada korrakaitseseaduse §-des 30, 31, 32, 49, 50, 51, 52 ja 53 sätestatud riikliku järelvalve erimeetmeid korrakaitseseaduses sätestatud alusel ja korras.

(2) Pädeval asutusel on õigus:

1) keelata või peatada käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud põhimõtetele või käesoleva seaduse nõuetele mittevastav kosmosetegevus, samuti kosmoseobjekti või muu kosmosetegevusega seotud seadme või infotehnoloogilise lahenduse käitamine, kui ei ole tagatud ohutus või keskkonnasäästlikkus;

2) kõrvaldada kosmosetegevusega seotud ülesannete täitmiselt isik, kui kontrolli tulemusel ilmneb, et ta ei vasta asjatundlikkuse põhimõttele või kui isiku tegevuse või tegevusetuse tulemusel ei ole tagatud ohutuse või keskkonnasäästlikkuse põhimõtte järgimine.

§ 59. Ettekirjutus

(1) Pädeval asutusel on õigus teha kosmosetegevust ja kosmoseobjekti reguleerivate õigusaktide nõuete täitmise tagamiseks ettekirjutus.

(2) Ettekirjutus tuleb viivitamata täita ning selle vaidlustamine ei peata ettekirjutuse täitmist.

§ 60. Sunniraha määr

Käesoleva seaduse alusel tehtud ettekirjutuse täitmata jätmise korral võib pädev asutus rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Sunniraha ülemmäär füüsilisele isikule on 6400 eurot ja juriidilisele isikule 450 000 eurot.

13. peatükk

Vastutus

§ 61. Kosmosetegevusloa tingimuste või kosmosetegevusloast tulenevate kohustuste täitmata jätmine

(1) Käitajale antud kosmosetegevusloa tingimuste või käesoleva seaduse §-des 7, 9, 10, 37, 47, 48 ja 50 sätestatud kosmosetegevusloast tulenevate kohustuste täitmata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 2500 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 640 000 eurot.

§ 62. Kosmosetegevusele esitatavate nõuete rikkumine

(1) Kosmosetegevusele esitatavate käesoleva seaduse §-des 5, 6, 8 ja 53 nõuete rikkumise eest, kui sellega kaasneb oht inimesele, varale, keskkonnale, avalikule korrale, riigikaitseobjektile või riigi julgeolekule, –
karistatakse rahatrahviga kuni 2500 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 640 000 eurot.

§ 63. Teavitamiskohustuse täitmata jätmine

(1) Käesoleva seaduse §-des 11, 31 ja 42 sätestatud pädeva asutuse teavitamise kohustuse täitmata jätmise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 2000 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 540 000 eurot.

§ 64. Kosmosetegevuse või kosmoseobjekti omandi üleandmise nõuete rikkumine

(1) Käesoleva seaduse §-s 44 või 45 sätestatud kosmosetegevuse ja kosmoseobjekti omandi üleandmise nõuete rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 2000 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 540 000 eurot.

§ 65. Kosmosetegevuse alustamine ilma käesolevas seaduses sätestatud eeldusi täitmata

(1) Kosmoseobjekti Maa orbiidile või sellest kaugemale lennutamise eest ilma käesoleva seaduse §-s 35 sätestatud eeldusi täitmata –
karistatakse rahatrahviga kuni 2500 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 640 000 eurot.

§ 66. Menetlus

Käesolevas peatükis sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

14. peatükk Rakendussätted

§ 67. Karistusseadustiku muutmine

Karistusseadustiku § 372 lõike 2 punkti 3 täiendatakse pärast sõna „lennunduse“ tekstiosaga „, kosmosetegevuse“.

§ 68. Küberturvalisuse seaduse muutmine

Küberturvalisuse seaduse § 3 lõiget 1 täiendatakse punktiga 11 järgmises sõnastuses:

„11) kosmosetegevuse seaduses sätestatud käitaja kosmosetegevusel.“.

§ 69. Rahvusvahelise sanktsiooni seaduse muutmine

Rahvusvahelise sanktsiooni seaduse § 11 lõike 3 punktis 6 asendatakse sõnad „ning infotehnoloogiaalase nõustamisteenustega“ tekstiosaga „, infotehnoloogiaalase nõustamisteenustega ning kosmosetegevusega ja kosmosobjektiga“.

§ 70. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduse 8. peatüki 6. jagu täiendatakse 11. jaotisega järgmises sõnastuses:

„11. jaotis Kosmosetegevuse seaduse alusel tehtavad toimingud

§ 217³. Kosmosetegevusloa taotluse läbivaatamine

- (1) Kosmosetegevusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 750 eurot.
- (2) Kosmosetegevuse seaduse §-s 23 sätestatud erandiga kosmosetegevusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 500 eurot.
- (3) Kosmosetegevusloa muutmise taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 750 eurot.

§ 217⁴. Kosmosetegevuse üleandmise loa taotluse läbivaatamine

Kosmosetegevuse üleandmise loa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 750 eurot.

§ 217⁵. Kosmoseobjekti omandi üleandmise loa taotluse läbivaatamine

Kosmoseobjekti omandi üleandmise loa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 750 eurot.

§ 217⁶. Kosmoseobjekti registreerimistaotluse läbivaatamine ja kosmoseobjektide registrisse kande tegemine

Kosmoseobjekti registreerimistaotluse läbivaatamise ja kosmosobjekti registrisse kandmise eest tasutakse riigilõivu 500 eurot.“.

§ 71. Välisinvesteeringu usaldusväärsuse hindamise seaduse muutmine

Välisinvesteeringu usaldusväärsuse hindamise seaduse § 4 lõiget 1 täiendatakse punktiga 12 järgmises sõnastuses:

„12) käitaja kosmosetegevuse seaduse tähenduses.“.

§ 72. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2026. aasta 1. jaanuaril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, „....“ 2025. a

Algatab Vabariigi Valitsus „.....“2025. a

(allkirjastatud digitaalselt)